

Naantalin raiteisto- ja matkustajalaituriselvitys sekä sopimus ratasuunnitelman laatimisesta Naantalin liikennepaikalle Väyläviraston kanssa

Tekninen lautakunta 23.11.2022 § 122

Valmistelija

Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi 14.11.2022

Väylävirasto aloitti huhtikuussa 2022 ratasuunnitelman laatimisen Raisio-Naantali raiteelle, jonka tavoitteena poistaa tasoristeyksiä rataosalta sekä perusparantaa ja sähköistää rata. Raisio – Naantalin radan peruskorjaus ja sähköistys sisältyy Väyläviraston investointiohjelmiaan 2023 – 2030.

Samanaikaisesti Naantalin kaupungilla oli tarve selvittää rautatiealueen pitkän aikavälin tarpeet ja mahdolliset heijastusvaikutukset myös parhaillaan laadittavaan E18 Turun kehätien tiesuunnitelmaan.

Naantalin radalla paikallisliikenne lakkautettiin vuonna 1972, jonka jälkeen rataosuudella on kulkenut Naantalin satamaan henkilöjunia (1970 – 1990) ja tavarajunia. Viime vuosina rataosalla on ollut kausiluonteisia viljakuljetuksia Suomen viljasiiloihin. Tällä hetkellä tavarajunaliikennettä ei ole.

Manner-Naantalin yleiskaavatyön yhteydessä vuonna 2015 selvitettiin tavarajunien kääntömahdollisuutta eli ns. ympäriajoa Naantalin alueella. Yleiskaavatyössä päädyttiin ratkaisuun, jossa nykyistä ratapiha-alueetta supisteettiin ja esitettiin tavoitteellinen katuyhteys Opintien ja Järveläntien marketalueen välille.

Vuonna 2019 jatkettiin tavarajunien ympäriajopaikkojen tutkimista Vanton ja Naantalin sataman välisellä raideosuudella. Selvityksessä ei pystytty osittamaan uutta soveltuvaa paikkaa junien ympäriajolle.

Manner-Naantalin yleiskaavatyön yhteydessä selvitettiin tavarajunien kääntömahdollisuutta eli ns. ympäriajoa Naantalin ratapihalla. Yleiskaavatyössä päädyttiin ratkaisuun, jossa nykyistä ratapiha-alueetta supisteettiin ja esitettiin tavoitteellinen katuyhteys Opintien ja Järveläntien marketalueen välille.

Kaupungin käynnistettyä selvityksen ratapihan tavarajunien ympäriajon ratkaisusta tuli uutena tietona VR:n kiinnostus aloittaa kaukojunaliikenne Helsingistä Naantaliin jo lähivuosina. Liikenne voitaisiin toteuttaa nykyisellä junakalustolla ja tarvittava aikaikkuna löytyisi junien nykyisestä seisomisesta Turun ratapihalla vuorojen välissä noin tunnin ajan. Vaihdoton kaukojunaliikenne Helsingistä Naantaliin voitaisiin aloittaa Naantalin radan peruskorjauksen ja sähköistuksen sekä asemalaiturin rakentamisen jälkeen. Alustavissa keskusteluissa VR:n edustajien kanssa on tuotu esille myös Tampereen junien ajattaminen Naantaliin. Yksityiskohtaisempia neuvotteluja liikenteen kustannuksista ja kustannusjaosta ei ole toistaiseksi käyty.

Naantalin raiteisto- ja matkustajalaituriselvityksen päätavoitteeksi muodostui selvittää ratkaisu tavarajunien vetureiden ympäriajoajoon sekä

selvittää matkustajajunaliikenteen tarpeisiin matkustajalaiturin sijainti Naantalin liikennepaikalla.

Liitteenä Naantalin raiteisto – ja matkustajalaituriselvitys 12.9.2022

Liite 1, TEKLA 23.11.2022

Kaavoitus laati samanaikaisesti tarkastelun maankäytön kehittämismahdollisuuksista Naantalin ratapihalla eri raide- ja matkustajalaiturivaihtoehtoissa.

Oheismateriaali: Asemapihan maankäytöllinen tarkastelu

Monista vaihtoehtoista jatkotarkasteluun päätyivät perusvaihtoehdot 2 ja 4 ja näiden alavaihtoehdot. Perusvaihtoehtoissa 2 matkustajalaituri sijaitsee muumiparkin itäreunassa. Perusvaihtoehtoissa 4 matkustajalaituri on tuotu lähemmäksi keskustaa S-marketin kohdalle. Lisäksi vaihtoehtoissa on eri ratkaisuja raiteiden sijainneissa ja käyttötarkoituksessa.

Raiteisto ja matkustajalaiturinselvityksen perusteella tekniset palvelut esittävät suunnittelun jatkamista selvityksen Ve4C vaihtoehdon pohjalta. Tässä vaihtoehdossa matkustajalaituri rakennettaisiin kiinni S-marketin pohjoispuolen seinään. Opintielle ja Karvetin suuntaan mahdollistettaisiin kevyen liikenteen väylän rakentaminen asemapihan pohjoispuolelle. Laituri sijaitsisi lähempänä keskustaa, mutta samalla estevaikutus ei muodostuisi kohtuuttomaksi Presidentinkadun suuntaan. Kaavoituksen selvityksessä tätä vaihtoehtoa on kuvattu tunnuksella VE A1.

Raiteisto- ja matkustajalaiturin selvitys Ve4C tarjoaa asemanseudun kehittämiseksi parhaat edellytykset myöhemmälle maankäytön kehittämiseksi radan eteläpuolelle, keskustan, linja-autoaseman sekä Opintien ja Karvetin suunnan saavutettavuudelle ja marketalueen houkuttelevuudelle. Ratkaisu edellyttää yleiskaavassa esitetystä katuyhteydestä luopumista Opintien ja marketalueen välillä.

Väylävirasto on edellyttänyt, että Naantalin kaupunki ja Väylävirasto laativat yhdessä erillisen ratasuunnitelman Naantalin liikennepaikan kehittämisestä. Suunnittelun kustannusten edellytetään jakautuvan 50/50 suhteella kaupungin ja väyläviraston välillä. Rataan liittyvistä pohjatutkimuksista vastaa Väylävirasto ja matkustajalaituriin liittyvistä Naantalin kaupunki. Rakentamisvaiheen kustannusjaosta sovitaan erikseen ratasuunnitelman ratkaisujen perusteella. Tavoitteena on, että ratasuunnitelman laadinta Naantalin liikennepaikalle eli ratapihalle käynnistyy alkuvuonna 2023 ja valmistuu vuoden 2024 aikana.

Väylävirasto arvio hankkeen ratasuunnitelmavaiheen kustannusarvion olevan 850 000 euroa, josta Naantalin kaupungin osuus on 375 000 euroa.

Liitteenä sopimusluonnos Naantalin liikennepaikan kehittämisestä, ratasuunnitelmavaihe: Sopimus ratasuunnitelmasta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä.

Liite 2, TEKLA 23.11.2022

Naantalin kaupungin talousarviossa on vuodelle 2023 varattu 350 000 euron määräraha hankkeelle Asemanseutu. Taloussuunnitelman vuosille 2024-2025 on varattu 2 000 000 euroa matkustajalaiturin ja liityntäpysäköinnin rakentamiseen.

Esittelijä Tekninen johtaja

Päätösehdotus Tekninen lautakunta merkitsee Naantalin matkustajalaiturin ja selvityksen tiedokseen sekä päättää esittää kaupunginhallitukselle ratasuunnitelman laatimista Väyläviraston kanssa yhteishankkeena Naantalin liikennepaikalle em. mainitun selvityksen vaihtoehdon Ve4C pohjalta.

Päätös Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 19.12.2022 § 369
1189/00.04.02/2022

Naantalin raiteisto – ja matkustajalaituriselvitys 12.9.2022 oheistetaan.

Liite 1, KH 19.12.2022

Sopimusluonnos Naantalin liikennepaikan kehittämisestä, ratasuunnitelmapvaihe: Sopimus ratasuunnitelmasta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä.

Liite 2, KH 19.12.2022

Oheismateriaali:
- Asemapihan maankäytöllinen tarkastelu

Tekninen johtaja Reima Ojala on läsnä asiantuntijana.

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää, että Naantalin kaupunki ryhtyy ratasuunnitelman laatimiseen Naantalin liikepaikalle yhteishankkeena Väyläviraston kanssa 12.9.2022 päivätyn Naantalin raiteisto- ja matkustajalaituriselvityksen (liite 1) mukaisen vaihtoehdon Ve4C pohjalta.

Kokouskäsittele Merkittiin, että tekninen johtaja Reima Ojala oli läsnä kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn ajan.

Päätös Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.